

[Time: 2 ½ Hours]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All the questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Draw neat diagrams wherever necessary.

- Q.1** Attempt **any two** of the following. **15**
- a) What is the meaning of Public Finance? Explain different functions of Public Finance.
 - b) Explain Dalton's version of principle of maximum social advantage.
 - c) Explain the concept & features of Sound Finance.
- Q.2** Attempt **any two** of the following. **15**
- a) What are the different sources of Public Revenue? Explain in detail.
 - b) Explain the merit & demerit of indirect taxes.
 - c) Explain various factors influencing incidence of taxation.
- Q.3** Attempt **any two** of the following. **15**
- a) Explain the classification of public expenditure.
 - b) Explain meaning & types of deficits.
 - c) Evaluate the key issues of fiscal federalism.
- Q.4** Attempt **any two** of the following. **15**
- a) Explain the organized segments of Indian Money Market.
 - b) Discuss the Indian money market reforms since 1991.
 - c) Explain the role & significance of capital market in economic development.
- Q.5 A)** State whether the statement is true or false with reasons (**any four**) **08**
1. In case of Public Finance, the outcome is measured & evaluated only with profit.
 2. Modern economist have supported the principle of sound finance for government budget.
 3. Fringe benefit tax is a form of direct tax.
 4. Impact of tax refers to the initial stage of tax burden.
 5. Revenue budget covers those items which are concerned with acquiring & disposal of capital assets.
 6. Money borrowed by the government for financing a war comes under the category of productive debt.
 7. Indian money market is controlled by Indian government.
 8. Primary market deals in already issued or existing securities.
- B)** Choose the correct answer & rewrite the sentences: (**any seven**) **07**
- 1) Which of the following is not an objective of fiscal operations.

a) Allocation of resources	b) Distribution of resources
c) Money supply	d) Economic growth
 - 2) In which areas public finance similar to private finance.

a) Planning & budget	b) Magnitude
c) Sources of borrowings	d) Time dimension

- 3) Redistribution taxation is aimed at to.
- Reduced the saving of rich
 - Increase the consumption of poor
 - Both a & b
 - None of this
- 4) Which of the following is not a part of direct tax?
- Wealth tax
 - Securities Transaction tax
 - Corporation tax
 - Service tax
- 5) In media direct taxes are _____.
- Regressive
 - Progressive
 - Aggressive
 - Proportionate
- 6) Which is not true for shifting of tax?
- Shifting tax between from one person to another
 - Can be forward or backward
 - Ultimate resting place of tax
 - Possible through the process of exchange
- 7) Who suggested that public expenditure increases in peaks or step like manner?
- Peacock & wiseman
 - Wagner
 - A.P heraner
 - Dalton
- 8) Public debt means borrowing from _____.
- Public & individuals
 - Central Bank
 - Foreign countries & international institution
 - All of the above
- 9) Which is not a feature of FRBM Act, 2003?
- Fiscal responsibility
 - Fiscal transparency
 - Budget management rules
 - Increase in revenue
- 10) Which is not feature of Indian Money market?
- Dictionary
 - Multiplicity in interest rate
 - Inadequate funds
 - Promoting industrial development
- 11) Pick out the one which is not classified as Developmental Financial Institutions (DFIS).
- IFCI
 - RBI
 - EXIM Bank
 - IDBI
- 12) The main function of SEBI is to regulate _____ in India.
- Private business
 - Fiscal policy
 - Business of stock market & other security markets
 - None of the above

[वेळ: २½ तास]

[गुण: ७५]

- सूचना: १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 २. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. १५
- अ) राजस्व (सार्वजनिक आयव्यय) म्हणजे काय? राजस्वाची विविध कार्ये स्पष्ट करा.
 ब) डाल्टन यांचे महत्तम सामाजिक लाभ तत्वाचे प्रारूप स्पष्ट करा.
 क) आदर्श वित्त (Sound Finance) ही संकल्पना स्पष्ट करून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. १५
- अ) सार्वजनिक महसुलाचे विविध स्रोत कोणते? सविस्तर स्पष्टीकरण करा.
 ब) अप्रत्यक्ष करांचे गुण व दोष स्पष्ट करा.
 क) करभारावर प्रभाव पाडणारे विविध घटक स्पष्ट करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. १५
- अ) सार्वजनिक खर्चाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
 ब) तुटीचा अर्थ आणि प्रकार याचे स्पष्टीकरण करा.
 क) वित्तीय संघराज्याच्या प्रमुख बाबींचे मूल्यमापन करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. १५
- अ) भारतीय नाणेबाजाराच्या संघटीत विभागाचे स्पष्टीकरण करा.
 ब) भारतीय नाणेबाजारातील १९९१ पासूनच्या सुधारणांची चर्चा करा.
 क) भांडवल बाजाराची आर्थिक विकासातील भूमिका आणि महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.५ अ) खालील विधाने चूक की बरोबर सकारण सांगा. (कोणतेही चार) ०८
- १) राजस्वाच्या बाबतीतील फलीत अथवा निष्पत्ती (Out Come) फक्त नफ्याच्या अनुषंगानेच मोजली जाते आणि मुल्यांकित केली जाते.
 - २) सरकारी अंदाजपत्रकाच्या आदर्श वित्त या तत्वाला आधुनिक अर्थशास्त्रज्ञानी पाठींबा दर्शविला आहे.
 - ३) सीमालाभ कर (Fringe Benefit Tax) हा प्रत्यक्ष करचा प्रकार आहे.
 - ४) कर आपात (करापात) म्हणजे सुरवातीच्या टप्प्यातील कारभार होय.
 - ५) महसुली अंदाजपत्रकात अशा घटकांचा समावेश होतो ज्यांचा संबंध भांडवली मत्ता धारण करणे आणि त्यांचा निपटारा करणे यांच्याशी येतो.
 - ६) युद्धाकरिता खर्च करण्यासाठी सरकार जे कर्ज घेते त्याचा समावेश उत्पादक कर्जामध्ये होतो.
 - ७) भारतीय नाणेबाजार हा भारत सरकार द्वारा नियंत्रित होतो.
 - ८) प्राथमिक बाजार हा पूर्वी काढलेल्या अथवा अस्तित्वात असलेल्या कर्ज रोख्याशी संबंधीत आहे.

09

- ब) योग्य उत्तराची निवड करून वाक्ये पुन्हा लिहा. (कोणतेही सात)

 १. खालीलपैकी कोणते वित्तीय कार्यवाहीचे उद्दिष्ट नाही?

अ) संसाधनाचे वाटप	ब) संसाधनाचे वितरण
क) पैशाचा पुरवठा	ड) आर्थिक वृद्धी
 २. कोणत्या क्षेत्रात राजस्व हे खाजगी राजस्वाशी सारखे आहे.

अ) नियोजन आणि अंदाजपत्रक	ब) परिमाण (विस्तार)
क) कर्ज उभारणीचे स्त्रोत	ड) वेळेचा आयाम
 ३. पुनर्वितरण करव्यवस्थेचे ध्येय _____ हे असते.

अ) श्रीमंताची बचत कमी करणे	ब) गरीबांचा उपभोग वाढवणे
क) अ व ब दोन्ही	ड) यापैकी नाही
 ४. खालीलपैकी कोणता प्रत्यक्ष करांचा भाग नाही?

अ) संपत्ती कर	ब) कर्जरोखे व्यवहार कर
क) महामंडळ कर	ड) सेवा कर
 ५. करभारावर प्रभाव पाडणारे विविध घटक स्पष्ट करा.

अ) प्रतिगामी	ब) पुरोगामी
क) आक्रमक	ड) समांतर
 ६. कर संक्रमणाच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणते सत्य नाही?

अ) एका व्यक्तीकडून दुसऱ्या व्यक्तीकडे करभाराचे संक्रमण	ब) अग्रगामी किंवा प्रतिगामी असू शकते.
क) कराचे अंतीमत: ठिकाण	ड) विनिमयाच्या प्रक्रियेद्वारे शक्य होते.
 ७. सार्वजनिक खर्च हा एकदम धक्क्याच्या स्वरुपात वाढतो किंवा टप्प्याटप्प्याने वाढतो हे कुणी सुचवले आहे?

अ) पिक्वॉक आणि वार्डजमन	ब) वॅग्नर
क) ए. पी. लर्नर	ड) डाल्टन
 ८. सार्वजनिक कर्ज म्हणजे _____ कडून कर्ज घेणे होय.

अ) सार्वजनिक आणि व्यक्ती	ब) मध्यवर्ती बँक
क) परकीय देश आणि आंतरराष्ट्रीय संस्था	ड) वरील सर्व
 ९. FRBM कायदा २००३ चे खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य नाही?

अ) वित्तीय जबाबदारी	ब) वित्तीय पारदर्शकता
क) अंदाजपत्रक व्यवस्थापन नियम	ड) महसुलांमध्ये वाढ

१०. खालीलपैकी कोणते भारतीय नाणेबाजाराचे वैशिष्ट्य नाही?

- अ) द्विस्तरीय
क) अपुरा निधी

- ब) बहू व्याजदराचे अस्तित्व
ड) औद्योगिक विकासाला चालना

११. खालीलपैकी कोणती संस्थेचे विकासात्मक वित्तीय संस्था म्हणून वर्गीकरण केले जात नाही त्याची निवड करा.

- अ) आय. एफ. सी. आय (IFCI)
क) एक्झीम बँक (Exim Bank)

- ब) आर. बी. आय. (RBI)
ड) आय. डी. बी. आय (IDBI)

१२. सेबीचे मुख्य कार्य भारतात _____ चे नियमन करणे हे आहे.

- अ) खाजगी व्यवसाय
क) रोखे बाजार व स्तर कर्जरोखे बाजाराचा व्यवसाय

- ब) वित्तीय धोरण
ड) वरीलपैकी नाही

munotes.in